

ПРОБЛЕМИ ОЧИСТКИ ГОЛОВОК КОРЕНЕПЛОДІВ ВІД ЗАЛИШКІВ ГИЧКИ

Сокол М. В., *магістрант факультету механіки та енергетики*

Керівник: к.т.н., доцент Гошко З. О.

Львівський національний аграрний університет

Занадто глибока обрізка головки коренеплодів призводить до значних втрат врожаю. Залежно від сорту частка головок в загальній масі буряків становить 8-15%. На практиці ж для скорочення втрат врожаю головки воліють зрізати вище норми зрізу, ніж навпаки. Хоча переробні заводи і не хочуть приймати такі коренеплоди через високий вміст у них залишків гички, що перешкоджають вилученню цукру, проте можливі втрати маси при дуже низькому зрізу головок коренеплодів при збиранні виявляються найчастіше вищі, ніж впроваджені заводами відрахування.

У США до цієї справи підходять наступним чином. Викопування і обрізка головок здійснюється у два окремих етапи за допомогою навішування знарядь. Американські виробники WIC-Amity ([www. Amitytech.com](http://www.Amitytech.com)) і Artsway (www. Artsway-mfg.com) вже працюють з комбінацією з валків зі сталевими бичами і двох наступних очищувальних вальців, що видаляють листя і частинки головки.

Індивідуальне регулювання висоти гичкозрізання відсутнє. Цей пристрій налаштовується по всій ширині захвату на глибину від 2 до 5 см. Недолік такої конструкції: окремі великі коренеплоди вибиваються з ґрунту гичкоочисним пристроєм і отримують серйозні ушкодження. Через значні пошкодження площа поверхні таких коренеплодів стає більшою, ніж при чистій обрізці головки, і втрати на випаровування збільшуються. Тому в США буряк складається в величезних ангарах або складається в північних регіонах під відкритим небом на морозі.

Крім продуктивності і безпеки тут особливо варто відзначити відносну простоту обладнання. Машини не обов'язково мають бути оснащені дорогою електронікою і мають мінімум гідравліки. Саме з цієї причини компанія Grimme (www.grimme.de) також має намір представити на східноєвропейському ринку мульчувач бадилля BM 330, що працює за тим же принципом, що і машини WIC-Amity або Artsway.

Отже одним з шляхів підвищення якості очистки головок коренеплодів є використання безкопірних обрізчиків у комплексі з щітковими доочисниками виготовленими з поліпропілену.

У майбутньому за листовим гичкоподрібнювачем імовірно, буде розташовуватись не обрізчик головок, а вальці з бичами з поліуретану (PU), завданням яких буде інтенсивне очищення коренеплодів. Для досягнення кращого результату вони плануються різної жорсткості і форми.